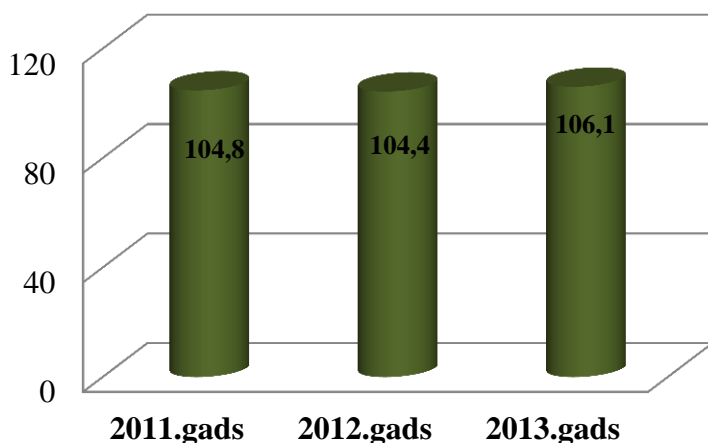

TABAKAS IZSTRĀDĀJUMU APRĪTE 2013.gadā

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi par tabakas izstrādājumiem

1.attēls

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par tabakas izstrādājumiem (milj. Ls)

2013.gadā par tabakas izstrādājumiem iekasēti 106 milj., kas ir par 1,74 milj. jeb 1,7 % vairāk kā 2012.gadā (skat.1.un 2.pielikumu).

2013.gada dati liecina, ka legālo cigarešu patēriņam nodotie apjomi par 4% pārsniedz 2012.gada līmeni, tas gan pārsvarā saistīts ar decembrī patēriņam Latvijā nodoto legālo cigarešu apjomu strauju palielinājumu (+43% salīdzinājumā ar 2013.gada 11 mēnešu vidējo rādītāju), ko

izraisīja likumā „Par akcīzes nodokli” ieviestā norma, ka cigaretes, uz kurām maksimālā mazumtirdzniecības cena norādīta latos, patēriņam Latvijā drīkst nodot tikai līdz 2013.gada 31.decembrim. Sākot ar 2014.gada 1.janvāri šādas cigaretes Latvijā drīkst realizēt tikai vairumtirgotāji un mazumtirgotāji.

2. Tabakas izstrādājumu aprītē iesaistīto komersantu loks

2013.gada decembra beigās Latvijā:

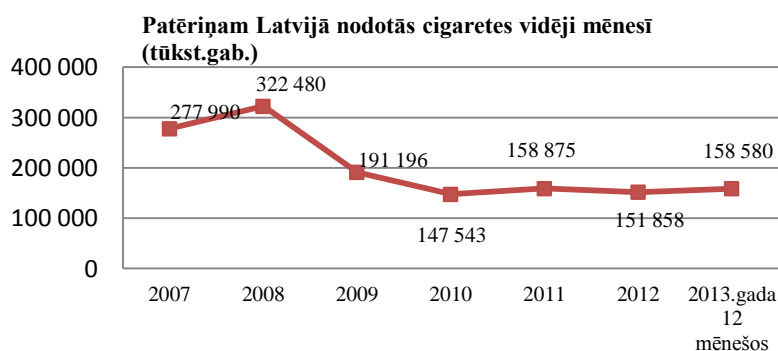
- 1) 33 komersantiem bija spēkā esošas licences akcīzes preču noliktavu turētāju darbībai ar tabakas izstrādājumiem, no kuriem 4 ir tiesības ražot, apstrādāt un pārstrādāt tabakas izstrādājumus, bet vēl 2 komersantiem ir tiesības veikt fasēšanas darbības;
- 2) 13 komersantiem bija spēkā esošas speciālās atļaujas (licences) reģistrēta nosūtītāja darbībai ar tabakas izstrādājumiem;
- 3) 38 spēkā esošas licences tabakas izstrādājumu vairumtirdzniecībai;
- 4) 2935 spēkā esošas licences tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecībai.

3. Patēriņam Latvijā nodotie tabakas izstrādājumi

2.attēls

Patēriņam Latvijā nodoto tabakas izstrādājumu apjomu izmaiņas tiešā veidā ietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā.

Tā kā ieņēmumi par cigaretēm sastāda 97% no kopējiem akcīzes nodokļa

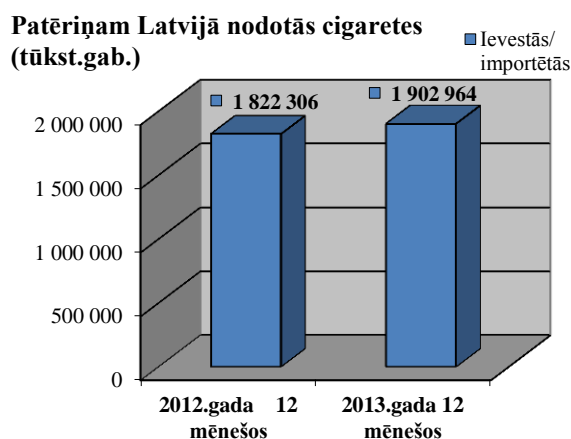
ieņēmumiem par tabakas izstrādājumiem, vislielākā ietekme uz budžeta ieņēmumiem ir no legālo cigarešu apjomu izmaiņām.

Kopš 2009.gada sākuma strauji kritās legālo cigarešu apjomi, ņemot vērā kopējo ekonomisko rādītāju lejupslīdi, akcīzes nodokļu politikas izraisīto cenu kāpumu un nelegālā tirgus paplašināšanos, taču kopš 2010.gada legālā cigarešu tirgus apjomi ir nostabilizējušies. Neskatoties uz pastāvīgo cigarešu cenas kāpumu, galvenokārt nodokļa likmju paaugstināšanas rezultātā (kopš 2009.gada cena pieaugusi par aptuveni 21%) – vispieprasītākā mazumtirdzniecības cena no Ls 1,48 (jeb 2.11 EUR) par paciņu 2009.gadā palielinājusies līdz Ls 1,79 (jeb 2.55 EUR) par paciņu 2012.gadā. Legālā tirgus stabilitāte vērojama arī 2013.gadā vidēji mēnesī patēriņam nodots par 0,6 tūkst. cigarešu vairāk kā 2012. gadā vidēji mēnesī.

3.attēls

2013.gadā ievestas/importētas tabakas izstrādājumus patēriņam Latvijā nodeva 16 komersanti. Jau vairāk kā trīs gadus patēriņam Latvijā tiek nodotas tikai citās valstīs ražotas cigaretes.

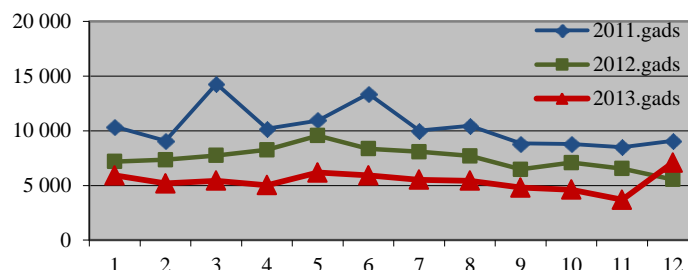
2013.gadā patēriņam Latvijā kopumā nodoti 1902 milj. cigarešu, kas ir par 80 milj. jeb par 4 % vairāk kā 2012.gadā (skatīt *4.pielikuma 2.tabulu*).

4.attēls

2013.gadā cigāri un cigarillas patēriņam Latvijā nodotas 65 milj. apjomā, t.i. par 28 % mazāk kā 2012.gadā.

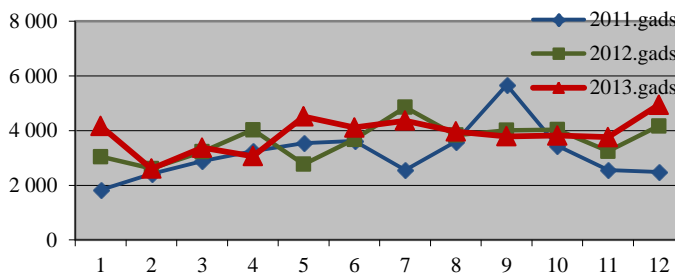
Patēriņam Latvijā nodotie cigāri un cigarillas (tūkst.gab.)

5.attēls

2013.gadā, salīdzinot ar 2012.gadu, smēķējamās tabakas realizācija vietējā tirgū palielinājusies par 5 % – kopumā patēriņam Latvijā nodoti 46467 kg smēķējamās tabakas.

Patēriņam Latvijā nodotā smēķējamā tabaka (kg)

4. Tabakas izstrādājumu ražošana

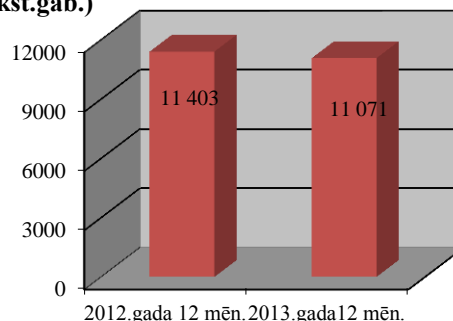
2013.gada decembra beigās Latvijā ir četri akcīzes preču noliktavu turētāji, kuriem ir tiesības veikt tabakas izstrādājumu ražošanu, vēl diviem komersantiem ir tiesības veikt tabakas izstrādājumu fasēšanu.

6.attēls

Līdz šim Latvijā tiek ražotas tikai cigaretes, taču pēdējos trīs gados viss apjoms, kas saražots Latvijā, saskaņā ar komersantu deklarēto, tiek izvests no Latvijas.

2013.gadā Latvijā saražoti 11,07 milj. cigarešu. Salīdzinot ar 2012.gada rādītājiem, 2013.gadā ražošana samazinājusies par nepilniem 3 %.

Saražotais cigarešu apjoms (tūkst.gab.)

5. Tabakas izstrādājumu aprite citās akcīzes preču noliktavās

Tabakas izstrādājumu aprite atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā neietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā, tomēr ir būtisks akcīzes preču aprites posms, kas prasa īpašus uzraudzības pasākumus akcīzes nodokļa nodrošinājuma kontroles veidā.

2013.gadā akcīzes preču noliktavās Latvijā ievesti **3677 milj.** cigarešu, **119 milj.** cigāru un cigarillu, kā arī **47216 kg** smēķējamās tabakas.

Salīdzinot ar 2012.gadu, par 3% palielinājies ievesto/importēto cigarešu un par 12% palielinājies ievestās smēķējamās tabakas apjoms.

Savukārt ievesto/importēto cigāru un cigarillu apjoms samazinājies par 28%.

No akcīzes preču noliktavām 2013.gadā uz citām valstīm tika izvesti 1828 milj. cigarešu, 56 milj. cigāru un cigarillu un 295 kg smēķējamās tabakas. Savukārt kuģu un lidmašīnu apgādei, kā arī tirdzniecībai beznodokļu veikalos 2013.gadā nodoti 44 milj. ievesto/importēto cigarešu, 40 tūkst. cigāru un cigarillu, kā arī 80 kg smēķējamās tabakas.

6. Cigarešu realizācija mazumtirdzniecībā

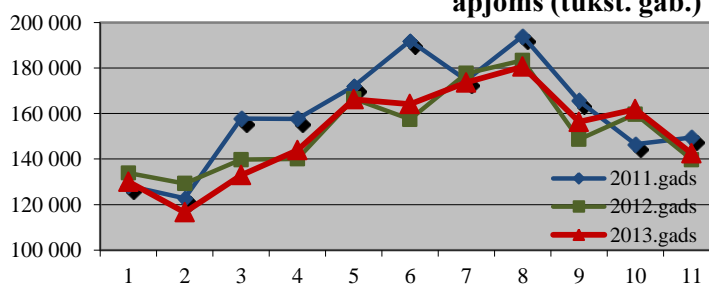
Kā tirgus attīstības tendences būtisks raksturojošais rādītājs ir tabakas izstrādājumu patēriņš valstī. Pēc tabakas izstrādājumu apritē iesaistīto komersantu sniegtajiem datiem iespējams aprēķināt kopējo daudzumu, kas novirzīts realizācijai mazumtirdzniecības tīklā.

7.attēls

2013.gadā tirdzniecībai mazumtirdzniecībā novirzīti 1828 milj. cigarešu, kas ir aptuveni 2012.gada līmenī.

Latvijas patērētāju vidū vispopulārākās ir "Winston",

Mazumtirdzniecībai novirzītais cigarešu apjoms (tūkst. gab.)

„More” un ”Marlboro” markas cigaretes. Populārāko cigarešu nosaukumus un lielākos tabakas izstrādājumu importētājus skatīt 3.pielikumā.

Leimane 67016713

Analītiskajā materiālā un pielikumos apkopota informācija no VID informācijas sistēmās iesniegtajiem pārskatiem uz datu apkopošanas brīdi. Informācija turpmākajās publikācijās var tikt precizēta.